

Odmítnutí dechové zkoušky při řízení v ČR – právní dopady, následky a co to v praxi znamená pro řidiče

PhDr. Ivana Šopíková & PhDr. Petr Cagaš

Odmítnutí dechové zkoušky nebo krevního odběru na alkohol a jiné návykové látky během silniční kontroly patří v České republice mezi **nejzávažnější přestupky v silničním provozu**. Sankce, které za takové jednání hrozí, mohou být **rovné nebo dokonce přísnější než sankce ukládané za prokázané řízení pod vlivem alkoholu**.

Náš web **psychotestyridicu.eu** přináší přehled právních důsledků, praktických souvislostí i možností, jak může **terapeutický program pro řidiče** ovlivnit další průběh správního či trestního řízení.

Obrázek 1 (ilustrační)– Silniční kontrola – dechová zkouška na alkohol a odmítnutí testu.

Co znamená odmítnutí dechové zkoušky?

Podle zákona o silničním provozu má policista právo vyzvat řidiče při silniční kontrole k **dechové zkoušce na alkohol nebo jiné návykové látky**. Pokud řidič dechovou zkoušku odmítne, případně odmítne **krevní odběr, i když byl nařízen**, dopouští se přestupku podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2000 Sb.

Takové jednání je řešeno ve **správním řízení** a je spojeno s významnými sankcemi. Odmítnutí zkoušky je právně hodnoceno velmi přísně, protože znemožňuje objektivně ověřit, zda byl řidič ovlivněn alkoholem či jinou návykovou látkou.

Právní následky odmítnutí dechové zkoušky

Pokuta a správní řízení

Odmítnutí dechové zkoušky je považováno za závažný přestupek. Ve správním řízení hrozí zejména:

- ✓ pokuta **od 25 000 Kč do 75 000 Kč**,
- ✓ **6 trestných bodů** v bodovém systému,
- ✓ vedení správního řízení s povinností se k věci dostavit a vyjádřit.

Zákaz řízení motorových vozidel

V praxi bývá za odmítnutí dechové zkoušky ukládán:

- ♦ **zákaz řízení motorových vozidel v délce 18 měsíců až 3 let**,
- ♦ zákaz řízení může být **delší než při pozitivní dechové zkoušce**,
- ♦ bodový systém může vést ke ztrátě řidičského oprávnění.

Dechová zkouška vs. krevní odběr – co je právně výhodnější?

Podstoupení dechové zkoušky má zpravidla právní výhodu:

- ✓ může prokázat **nízkou hladinu alkoholu**, případně hodnotu, která po započtení odchylky měření (cca **0,24 ‰**) vyjde jako nulová,
- ✓ poskytuje **objektivní důkaz**, který může významně ovlivnit další postup ve správním řízení.

Odmítnutí dechové zkoušky obvykle znamená:

- ✗ sankce často **rovné nebo vyšší** než u prokázaného alkoholu (v praxi se přísnost trestů často blíží sankcím ukládaným při hodnotách kolem **1,5 ‰ alkoholu v krvi a výše**),
- ✗ vyšší pravděpodobnost **delšího zákazu řízení**,
- ✗ negativní dopad na další průběh správního řízení.

👉 Obecně platí, že **odmítnutí dechové zkoušky nebývá pro řidiče výhodné**. Je však vhodné dodat, že v některých **specifických profesních situacích** (např. u povolání, kde by trestní odsouzení mělo zásadně likvidační dopady) je někdy zvažováno právní hledisko rozdílu mezi **přestupkem a trestným činem**. Nejde o doporučení k odmítání zkoušky, ale o popis právní kvalifikace jednotlivých situací.

Jak se počítá alkohol v krvi: orientační příklad pro řidiče

Pro ilustraci, jak rychle se alkohol může projevit v krvi, uvádíme **orientační výpočet podle Widmarkovy formule**, která se používá pro odhad hladiny alkoholu v krvi (BAC – *Blood Alcohol Concentration*).

Příklad průměrného muže:

- hmotnost: **80 kg**,
- distribuční konstanta r pro muže: **0,68**,
- pivo **0,5 l / 5 % alkoholu** (cca **20 g čistého alkoholu**).

Odhad BAC:

$20 \text{ g} / (80 \text{ kg} \times 0,68) \approx \mathbf{0,37 \text{ ‰}}$ (bez započtení odbourávání alkoholu).

Co to znamená v praxi?

✓ **Po 1 pivu:** přibližně **0,3-0,4 ‰**,

→ při dechové zkoušce se odečítá orientační odchylka cca **0,24 ‰**, na tuto korekci se však **nelze spoléhat** (např. s ohledem na distribuční konstantu $r = 0,68$ ve Widmarkově vzorci, která je jen přibližná, ve skutečnosti se může vcelku značně lišit s ohledem na stavbu těla),

✓ **Po 2 pivech:** přibližně **0,6-0,8 ‰**,

✓ **Po 3 pivech:** často **nad 1 ‰**.

⚠ Jde pouze o orientační výpočty – skutečná hladina alkoholu závisí na době pití, metabolismu, tělesné konstituci a dalších faktorech.

👉 I po jednom pivu může být řidič při dechové zkoušce **nad zákonným limitem**.

Povinnosti při silniční kontrole – praktický přehled

- Policie Vás zastaví a vyzve k dechové zkoušce.
- Pokud dechovou zkoušku absolvujete, může být nařízen i krevní odběr.
- Odmítnutí krevního odběru po provedené dechové zkoušce je právně hodnoceno stejně jako odmítnutí zkoušky na alkohol.
- Odmítnutí se zaznamenává a vede k sankcím.

Po incidentu je vhodné:

- pokud má řidič dlouhodobé potíže s kontrolou pití alkoholu nebo se mu užívání alkoholu občas vymyká kontrole, je vhodné zvážit konzultaci s adiktologem nebo jiným odborníkem na závislosti,
- absolvovat **terapeutický program pro řidiče** (lze i dobrovolně; účastník programu tím není zbaven povinnosti terapeutický program uhradit),
- připravit **žádost o upuštění od zbytku trestu**, je-li to možné (v praxi je vhodné podávat až po uplynutí poloviny trestu).
- **V rámci dopravně-psychologické péče na www.psychotestyridicu.eu klientům pomáháme nejen s terapeutickým programem, ale i s orientací v dalším odborném postupu a s komunikací s úřady.**

Terapie pro řidiče a možnosti upuštění od trestu

Terapeutický program pro řidiče není pouhou formalitou. **Významně zvyšuje šanci na upuštění od zbytku trestu**, pokud je splněna zákonná podmínka uplynutí části zákazu řízení (v praxi se obvykle žádá po uplynutí poloviny trestu).

Trestní řízení

V trestním řízení upravuje tuto možnost **§ 90 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník**, který výslovně uvádí, že soud může při rozhodování o podmíněném upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti **zohlednit absolvování terapeutického programu pro řidiče**.

Správní řízení (přestupky)

U přestupků se § 90 trestního zákoníku neuplatní přímo. Správní orgány však v praxi **obdobně přihlížejí k aktivní snaze o nápravu**, zejména k absolvování terapeutického programu, při rozhodování o délce zákazu řízení a při posuzování žádostí o **upuštění od výkonu jeho zbytku po uplynutí poloviny uložené doby**.

Povinný terapeutický program pro řidiče

V případě odmítnutí dechové zkoušky velmi často vzniká povinnost absolvovat **terapeutický program pro řidiče**, zejména pokud je uložen **zákaz řízení v délce 18 měsíců a více** (úřad totiž ve správním řízení uplatňuje **princip správního uvážení a zásadu přiměřenosti**, tj. nejedná „automaticky“ dle tabulkového vymezení rozsahu sankcí).

Program má ze zákona 361/2000 Sb. rozsah **20 hodin (např. 5 × 4 hodiny)** a probíhá skupinovou formou. Jeho cílem primárně není sankce, ale především **prevence opakování rizikového chování** a posílení odpovědného přístupu k řízení.

Shrnutí: co by měl každý řidič vědět

- Odmítnutí dechové zkoušky nebo krevního odběru má v ČR **závažné právní následky**.
- Sankce bývají často **rovné nebo přísnější než u prokázaného alkoholu**, zejména ve srovnání s hodnotami kolem **1,5 ‰ a výše**.
- Podstoupení dechové zkoušky je ve většině případů **právně výhodnější** než její odmítnutí.
- **Terapeutický program pro řidiče** významně zvyšuje šanci na zmírnění trestu nebo upuštění od jeho zbytku.

Závěrem

- ✚ Podstoupení dechové zkoušky při silniční kontrole je obvykle výhodnější než její odmítnutí.
- ✚ Odmítnutí dechové zkoušky velmi často vede k uložení povinnosti absolvovat **20hodinový terapeutický program pro řidiče**.
- ✚ Pokud se opakovaně dostáváte do rizikových situací spojených s alkoholem či návykovými látkami, je vhodné vyhledat odbornou pomoc co nejdříve.
- ✚ Absolvování terapeutického programu a doložení certifikátu o účasti může zásadně pomoci při žádosti o **upuštění od zbytku trestu nebo zmírnění sankcí**.